

Catuls kærlighedsdigte, del 1

Digteren Gaius Valerius Catullus (ca. 85 - ca. 55 f.Kr.) blev født nær Verona i Norditalien som søn af en lokal romersk embedsmand. I en tidlig alder blev han sendt til Rom for at gøre politisk karriere. Catul virkede dog ikke til at have meget respekt for de politikere, han oplevede i Rom, hvilket hans politiske digte vidner om. Dog rejste han som en slags assistent for den lokale statholder til provinsen Bithynien i Lilleasien, men uden at han ad den vej nåede at gøre mere ud af sin politiske løbebane.

Imidlertid viste Catul meget tidligt et talent for at digte. Romersk litteratur var på Catuls tid i en rivende udvikling, hvor man især blandt de unge digtere eksperimenterede med genrer. De mente, at den hidtidige romerske digtning var alt for storladen og pompøs, og i for høj grad beskæftigede sig med hyldest til Rom og de traditionelle romerske militante værdier. Catul og hans venner ønskede at skrive digte om det nære, det personlige og det sanselige. For Catul betød det, at flere af hans digte kredser om hans forhold til den fornemme kvinde Clodia, der i Catuls digte kaldes Lesbia - kvinden fra Lesbos, der er en reference til den græske digter Sappho, der levede på øen Lesbos ca. 600 f.Kr. Catuls og Lesbias forhold gik bestemt ikke altid lige godt, og i hans digte kan man læse om både kærligheden til Lesbia, skuffelsen over hendes manglende trofasthed og om hadet til hende, da de ikke længere er sammen.

Catul 85

Odi et amo. Quare id faciam fortasse requiris.

Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

Gloser

odi 3., findes kun i perfektum, men

oversættes som præsens = *jeg hader*

amo amavi amatum amare 1., *elsker*

quare adv., *hvorfor*

id [62a]

facio feci factum facere 3., *gør, laver*

fortasse adv. *måske*

requiro requisivi requitum 3., *spørger, undrer mig over*

nescio 4., *ved ikke*

fio factus sum — fieri 3., *gøres, sker*

sentio 4., *fornemmer, mærker*

excrucio 4., *piner, plager, påfører smerte*

Buste med fantasiportræt af Catul fra det 20. årh. Opstillet i Sirmione i Italien, hvorfra Catuls slægt stammede.

Catul 5

Vivamus, mea Lesbia, atque amemus.
rumoresque senum severiorum
omnes unius aestimemus assis!

Soles occidere et redire possunt;
nobis, cum semel occidit brevis lux,
nox est perpetua una dormienda.

5

Da mi basia mille, deinde centum,
dein mille altera, dein secunda centum,
deinde usque altera mille, deinde centum.

Dein, cum multa milia fecerimus,
conturbabimus illa, ne sciamus,
aut ne quis malus invidere possit,
cum tantum sciat esse basiorum.

10

Gloser

vivo vixi victum 3. *lever*. "Vivamus" se [36.3]

Lesbia –ae f1, *Lesbia*, Catuls elskede

atque, konj., og

amo amavi amatum 1. *elsker*

rumor –is m3, rygte, bagtalelse

-que konj., og

senex senis m3, gammel mand.

severus adj. 1/2, *streng, alvorlig*.

"severiorum" er bøjet i komparativ = *meget strenge*.

omnis –e adj. 3., *enhver*, i pl. *alle* (lægger sig til "rumores")

aestimo aestimavi aestimatum 1., *vurderer, regner for*.

unius... assis *en eneste kobbermønt*. Begge ord er bøjet i genitiv og fungerer som objektsprædikat for "aestimemus"

sol –is,

occido 3. går ned

redeo kommer tilbage

"possunt" – se [75]

nobis [55]

cum hyp konj. *når*

semel adv. *engang*

brevis –e adj. 3., *kort*

lux lucis f3, *lys*

nox noctis f3, *nat*

"perpetua una dormienda" = "evig, én og til at sove i" (SP for "est")

"da" imperativ af **do**, *giver*

mi = **mihi**, se [55] i *Via*

basium –i n2,

mille talord, 1000

deinde adv. *der næst*

centum talord, 100

dein = **deinde**

alter –altera –alterum adj. 3., *anden*, pl. *andre*

secundus –a –um adj. 1./2., *følgende, næste*

usque adv. uden afbrydelse

multus –a –um, *mange*

milia n2 pl., *tusinde*

facio feci factum 3., *laver, skaber*

conturbo conturbavi conturbatum 1. *bringer i uorden*.

illa [62b]

ne konj. *for at ikke*

scio scivi scitum 4. *ved*.

aut konj. *eller*

quis indef. pron. nogen, en eller anden

malus –a –um adj. 1./2., *ond*. "quis malus" = "en eller anden ond [person]"

invideo 2. *misunder*

possit [75]

"cum tantum sciat esse basiorum" = "når han ved hvor mange kys der er"

Vægmaleri fra Pompeii fra 1. årh. e.Kr. med to kyssende romere. Indskriften ovenover lyder "Nolo cum Myrtale", *Jeg vil ikke (dette) med Myrtalis*.